

Torsdagen den 25 februari 2016

P8_TA(2016)0062

Europeiska ombudsmannens verksamhet 2014**Europaparlamentets resolution av den 25 februari 2016 om årsrapporten om Europeiska ombudsmannens verksamhet 2014 (2015/2231(INI))**

(2018/C 035/21)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av årsrapporten om Europeiska ombudsmannens verksamhet 2014,
- med beaktande av artikel 228 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,
- med beaktande av artiklarna 11, 19, 41, 42 och 43 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,
- med beaktande av Europaparlamentets beslut 94/262/EKSG, EG, Euratom av den 9 mars 1994 om föreskrifter och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning ⁽¹⁾,
- med beaktande av sina tidigare resolutioner om Europeiska ombudsmannens verksamhet,
- med beaktande av artikel 220.2 andra och tredje meningen i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för framställningar (A8-0020/2016), och av följande skäl:
 - A. Årsrapporten om Europeiska ombudsmannens verksamhet 2014 överlämnades formellt till Europaparlamentets talman den 26 maj 2015. Ombudsmannen, Emily O'Reilly, lade fram rapporten för utskottet för framställningar den 23 juni 2015 i Bryssel.
 - B. Vid plenarsammanträdet den 16 december 2014 i Strasbourg omvaldes Europeiska ombudsmannen, Emily O'Reilly, av parlamentet.
 - C. Europeiska ombudsmannens främsta prioritet är att se till att medborgarnas rättigheter respekteras till fullo och att rätten till god förvaltning motsvarar de högsta standarderna, såsom man kan förvänta sig av EU:s institutioner, organ och byråer. Ombudsmannen spelar en mycket viktig roll när det gäller att hjälpa EU-institutionerna att bli mer öppna, effektiva och "medborgarvänliga", så att allmänheten får ökat förtroende för unionen.
 - D. Enligt Eurobarometern från maj 2015 ligger medborgarnas förtroende för EU på 40 procent och misstroendet på 46 procent. Förmågan till granskning institutionerna emellan är en förutsättning för att höja nivån av tillfredsställelse hos EU-medborgarna.
 - E. I artikel 24 i EUF-fördraget anges att "varje unionsmedborgare kan vända sig till den enligt artikel 228 tillsatta ombudsmannen".
 - F. Artikel 228 i EUF-fördraget ger Europeiska ombudsmannen befogenhet att undersöka missförhållanden i unionsinstitutionernas, unionsorganens och unionsbyråernas verksamhet, med undantag för Europeiska unionens domstol då den utövar sina domstolsfunktioner. I artikel 41 i stadgan om de grundläggande rättigheterna anges att var och en har rätt att få sina angelägenheter behandlade opartiskt, rättvist och inom skälig tid av unionens institutioner och organ.

⁽¹⁾ EGT L 113, 4.5.1994, s. 15.

Torsdagen den 25 februari 2016

- G. I artikel 43 i stadgan om de grundläggande rättigheterna anges att "varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat har rätt att vända sig till Europeiska ombudsmannen vid missförhållanden i unionens institutioners, organs eller byråers verksamhet, med undantag för Europeiska unionens domstol då den utövar sina domstolsfunktioner".
- H. Enligt den första Europeiska ombudsmannen föreligger administrativa missförhållanden "när ett offentligt organ underlåter att agera i enlighet med en regel eller princip som är bindande för det" ⁽¹⁾. Detta innebär att unionens institutioner, organ och byråer inte bara måste fullgöra sina rättsliga skyldigheter, utan även måste vara serviceinriktade och se till att allmänheten behandlas korrekt och kan utnyttja sina rättigheter fullt ut. Tanken om god förvaltning bör ses som en ständigt pågående förbättringsprocess.
- I. Under 2014 vände sig 23 072 medborgare till ombudsmannens tjänster för att få hjälp, varav 19 170 fick hjälp genom rådgivning via den interaktiva vägledningen på ombudsmannens webbplats. 2014 registrerade ombudsmannen 2 079 klagomål och mottog 1 823 begäranden om information.
- J. Av det totala antal klagomål som ombudsmannen behandlade – 2 163 – ingick 736 i hennes behörighetsområde medan 1 427 inte ingick i hennes behörighetsområde.
- K. Av de 2 163 klagomål som behandlades gav ombudsmannen råd till den klagande eller vidarebefordrade ärendena i 1 217 fall, i 621 fall informerades den klagande om att inga ytterligare råd kunde ges och i 325 fall inleddes en undersökning.
- L. Ombudsmannen inledde 342 undersökningar, varav 325 var klagomålsbaserade och 17 var undersökningar på eget initiativ. Hon avslutade 400 undersökningar, varav 13 var undersökningar på eget initiativ. Av de avslutade undersökningarna grundades 335 på klagomål från enskilda personer och 52 på klagomål från företag, föreningar eller andra juridiska personer.
- M. Ombudsmannen vidarebefordrade 772 klagomål till medlemmar av Europeiska ombudsmannanätverket, varav 86 klagomål vidarebefordrades till utskottet för framställningar, 144 till kommissionen och 524 till andra institutioner och organ. De flesta undersökningarna gällde kommissionen (59,6 procent), följt av EU:s byråer (13,7 procent), Epso (9,4 procent), andra institutioner (8,5 procent), Europeiska utrikestjänsten (3,8 procent), parlamentet (3,5 procent) och Olaf (3,2 procent).
- N. Vad avser de undersökningar som ombudsmannen avslutade gällde 21,5 procent begäranden om information och tillgång till handlingar, 19,3 procent kommissionens roll som fördragets väktare, 19,3 procent uttagningsprov och urvalsförfaranden, 16 procent institutionella och politiska frågor, 11,3 procent förvaltnings- och tjänsteföreskrifter, 8,3 procent tilldelning av kontrakt eller bidrag och 6 procent genomförande av kontrakt.
- O. Av de avslutade undersökningarna löstes 133 ärenden av institutionen eller genom en vänskaplig förlikning, och i 163 ärenden ansåg ombudsmannen att inga ytterligare undersökningar var motiverade.
- P. I 76 fall ansågs inga administrativa missförhållanden föreligga. I 39 fall ansågs administrativa missförhållanden föreligga, och i 13 fall avslutades ärendet på annat sätt. I de fall där administrativa missförhållanden ansågs föreligga utfärdade ombudsmannen kritiska anmärkningar i 27 fall och förslag till rekommendationer i 12 fall.
- Q. Handläggningstiden för de flesta undersökningar som avslutades under 2014 uppgick till mellan 3 och 18 månader. Den genomsnittliga handläggningstiden för en undersökning var 11 månader.

⁽¹⁾ Europeiska ombudsmannen – Årsrapport 1999, EUT C 260, 11.9.2000, s. 1).

Torsdagen den 25 februari 2016

- R. Institutionerna har följt 80 procent av ombudsmannens förslag. Fortfarande kvarstår dock 20 procent av de förslag som lämnats, och även dessa bör följas.
- S. Utskottet för framställningar, som bara under 2014 tog emot 2 714 framställningar, är en viktig del av EU:s institutionella funktion och för Europaparlamentet närmare medborgarna. Nära förbindelser mellan ombudsmannen och utskottet för framställningar skulle stärka den demokratiska kontrollen av EU-institutionernas verksamhet.
1. Europaparlamentet godkänner Europeiska ombudsmannens årsrapport för 2014.
 2. Europaparlamentet gratulerar Europeiska ombudsmannen, Emily O'Reilly, till att ha blivit omvald och lovordar henne för hennes utmärkta arbete. Parlamentet ställer sig bakom hennes mål att bistå EU:s institutioner i deras arbete med att hålla högsta möjliga servicenivå gentemot EU:s medborgare och invånare. Parlamentet anser att det har varit mycket viktigt att ombudsmannen särskilt inriktat sig på öppenhetsrelaterade frågor, som en garanti för god förvaltning.
 3. Europaparlamentet välkomnar och stöder helhjärtat att ombudsmannen i högre grad utövat befogenheten att inleda strategiska undersökningar på eget initiativ. Parlamentet välkomnar också att hon vid ombudsmannens kontor utsett en samordnare för undersökningar på eget initiativ och infört nya interna bestämmelser om rapportering av missförhållanden. Parlamentet lovordar de insatser som ombudsmannen gjort för att omorganisera ombudsmannakontoret och som redan ökat effektiviteten betydligt. Parlamentet välkomnar och stöder ombudsmannens framåtblickande strategi och antagandet av den nya femårsstrategin *Mot 2019*, genom vilken det införs ett mer strategiskt tillvägagångssätt för att hantera systemfrågor och främja god förvaltning.
 4. Europaparlamentet välkomnar de undersökningar som ombudsmannen inledde under 2014, där de viktigaste frågorna var följande: öppenhet och insyn inom EU-institutionerna, öppenhet i fråga om lobbyverksamhet och kliniska prövningar, grundläggande rättigheter, etiska frågor, medborgarnas deltagande i EU:s beslutsprocess, EU-finansierade projekt och program och EU:s konkurrenspolitik.
 5. Europaparlamentet påminner om att 20–30 procent av klagomålen under åren som gått gällt öppenhet och att den vanligaste öppenhetsrelaterade frågan varit institutionernas vägran att bevilja tillgång till handlingar och/eller information. Parlamentet anser att öppenhet och tillgång till handlingar, i enlighet med artikel 15 i EUF-fördraget och artikel 42 i stadgan, utgör en grundläggande del av systemet med institutionella kontroller och motvikt. Parlamentet stöder alla åtgärder som kommissionen och EU:s institutioner vill vidta för att garantera alla rättvis, snabb och enkel tillgång till EU-handlingar. Parlamentet noterar med tillfredsställelse att öppenheten ökat genom att det offentliga registret över handlingar publiceras på internet. Ombudsmannen uppmanas att undersöka öppenhetsproblemen när det gäller att i god tid ge parlamentet tillgång till kommissionens relevanta handlingar om överträdelse- och EU Pilot-förfaranden, särskilt när dessa har en anknytning till redan befintliga framställningar. Lämpliga mekanismer behöver fastställas och införas för att säkerställa en förtroendepräglad dialog mellan institutionerna.
 6. Europaparlamentet varnar för att inte alla bestämmelser i Århuskonventionen och dess åtföljande förordningar ((EG) nr 1367/2006 och (EG) nr 1049/2001) efterlevs korrekt och effektivt ännu. Parlamentet anser att det fortfarande finns stort utrymme för förbättringar av öppenheten från kommissionens sida, särskilt när det gäller tillgänglighet, närmare bestämt kvaliteten på och mängden information som lämnas ut till enskilda medborgare och det civila samhällets organisationer efter deras begäran om tillgång till handlingar. Parlamentet uppmanar ombudsmannen att undersöka dessa frågor på grundval av den omfattande framställningen nr 0134/2012, i syfte att identifiera och komma till rätta med eventuella administrativa missförhållanden när det gäller hur dessa förordningar genomförs av de berörda EU-institutionerna.
 7. Europaparlamentet välkomnar ombudsmannens undersökningar av "svängdörrsfall" rörande högre EU-tjänstemän. Ombudsmannen har undersökt klagomål från fem icke-statliga organisationer och granskat 54 ärenden avseende kommissionen. Parlamentet uppmanar ombudsmannen att bidra till framtagande och införande av tydliga och utförliga kriterier och tillsynsmekanismer för att identifiera, undersöka och, om möjligt, förhindra intressekonflikter på alla nivåer i EU:s institutioner, organ och byråer.
 8. Europaparlamentet anser att frågan om intressekonflikter är mer än bara en fråga om öppenhet och att det är ytterst viktigt att se till att EU:s offentliga förvaltning är fri från intressekonflikter med avseende på tjänstemännen och de olika institutionerna när man försöker bygga upp en genuin europeisk demokrati och säkerställa EU-medborgarnas förtroende.

Torsdagen den 25 februari 2016

Parlamentet rekommenderar ombudsmannen att i sina undersökningar beakta bestämmelserna i FN:s konvention mot korruption, OECD:s riktlinjer för hantering av intressekonflikter i offentlig förvaltning och organisationen *Transparency International*s särskilda rekommendationer.

9. Europaparlamentet noterar att kommissionen – till följd av ombudsmannens undersökningar – offentliggjort handlingar om Greklands anslutning till euroområdet, att Europeiska centralbanken av samma skäl lämnat ut en skrivelse om den finansiella krisen till Irlands regering och att kommissionen följt ombudsmannens rekommendation om att lämna ut handlingar om reformen av den gemensamma fiskeripolitiken, om än efter det att en överenskommelse om reformen nåtts.

10. Europaparlamentet välkomnar de öppenhetsrelaterade framsteg inom ramen för de pågående förhandlingarna om det transatlantiska partnerskapet för handel och investeringar (TTIP) som är ett resultat av ombudsmannens undersökningar av öppenhetsfrågor i samband med dessa förhandlingar. Parlamentet noterar att rådet sedan dess offentliggjort EU:s förhandlingsdirektiv för TTIP och att kommissionen aviserat planer på att öka såväl öppenheten i fråga om lobbyverksamhet som tillgången till handlingar av relevans för TTIP. Parlamentet noterar medborgarnas oro över bristen på öppenhet i fråga om TTIP-förhandlingarna.

11. Parlamentet påminner om att det till dess utskott för framställningar inkommer ett stort antal klagomål från anonyma grupper och medborgare angående den bristande öppenheten i fråga om TTIP-förhandlingarna, vilket visar på allmänhetens djupa oro över denna fråga på EU-nivå.

12. Europaparlamentet undrar om inte det mycket försenade beslutsfattandet i fråga om vissa lagstiftningsinitiativ i rådet är ett exempel på administrativa missförhållanden, eftersom det skapar stor frustration hos de berörda medborgarna gentemot EU-institutionerna. Det gäller exempelvis det övergripande antidiskrimineringsdirektivet, som har blockerats i mer än sex år, och ratificeringen av Marrakechfördraget om att underlätta tillgången till publicerade verk för personer som är blinda, synsvaga eller har annat läshandikapp. Rådet, och i synnerhet den minoritet som hindrar besluten, uppmanas eftertryckligen att vidta de nödvändiga åtgärderna för att komma till rätta med denna ohållbara situation. Parlamentet föreslår att ombudsmannen undersöker denna fråga inom ramen för sina befogenheter.

13. Europaparlamentet välkomnar ombudsmannens ökade och nödvändiga fokus på öppenhet i fråga om lobbyverksamhet och hennes arbete för ett obligatoriskt öppenhetsregister, så att medborgarna kan få uppgifter om vem som försöker påverka beslutsfattarna på EU-nivå. Parlamentet välkomnar även ombudsmannens undersökning av sammansättningen i och öppenheten i fråga om kommissionens expertgrupper, särskilt de expertgrupper som ger råd om den gemensamma jordbrukspolitiken, på vilken EU spenderar mer än en tredjedel av sin budget. Parlamentet stöder hennes strategi för dessa grupper och uppmuntrar henne att fortsätta övervakningen av öppenheten i fråga om deras sammansättning, i syfte att garantera en välvägd representation, och könsbalans, i de många olika slags ekonomiska och icke-ekonomiska intressegrupper som finns på alla politiska områden.

14. Europaparlamentet noterar att mer än 7 000 institutioner frivilligt registrerat sig i öppenhetsregistret. Detta återspeglar EU-institutionernas samarbete med många olika offentliga och privata aktörer. Parlamentet välkomnar ombudsmannens stöd för vice talman Timmermans plan på ett obligatoriskt register och ser positivt på kommissionens beslut av den 1 december 2014, som ålägger alla kommissionsledamöter och högre tjänstemän vid kommissionen att offentliggöra alla sina kontakter och möten med berörda parter och lobbyister. Parlamentet välkomnar att registret bör innehålla information om lobbygruppernas mänskliga och ekonomiska resurser, för att bättre följa gällande regler och bestämmelser om öppenhet och goda styrelseformer i EU-institutionerna.

15. Europaparlamentet uppmuntrar ombudsmannen att även framöver agera bestämt och med vaksamhet och att fortsatt med kraft uppmana kommissionen att säkerställa fullständig öppenhet i fråga om alla expertgruppers medlemmar och möten, teknikplattformar och byråer. Parlamentet påminner om de villkor som det angav 2012 i samband med att frysningen av budgeten för expertgrupper upphävdes.

16. Europaparlamentet konstaterar att ombudsmannen under 2014 spelade en avgörande roll på området för öppenhet i fråga om uppgifter från kliniska prövningar genom att bidra till att utforma Europeiska läkemedelsmyndighetens (EMA) proaktiva öppenhetspolicy. EMA beslutade i oktober 2014 att proaktivt offentliggöra sina rapporter om kliniska prövningar. Ombudsmannen uppmuntras att även framöver övervaka hur EMA tillgängliggör uppgifter från kliniska prövningar och säkerställa att myndigheten uppfyller högsta möjliga öppenhetsstandarder.

Torsdagen den 25 februari 2016

17. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att lägga mer omsorg på sitt obligatoriska samarbete med ombudsmannen.
18. Europaparlamentet uppmanar eftertryckligen ombudsmannen att fortsätta att främja ökad öppenhet i fråga om kliniska prövningar, särskilt EMA:s kvalitetsbedömningar av resultaten. Dessa bedömningar bör bygga på innovativa läkemedels mervärde och de faktiska kostnaderna för forskning, så att man gör det lättare för medlemsstaterna att utarbeta prissättnings- och finansieringsmodeller.
19. Europaparlamentet uppmanar ombudsmannen att inom ramen för sin behörighet fortsätta att stödja initiativet för ökad öppenhet när det gäller FoU, för att säkerställa tillgång till hälso- och sjukvård.
20. Europaparlamentet välkomnar EU:s nya förordning om kliniska prövningar, som föreskriver tillgängliggörande av information om kliniska prövningar. Parlamentet noterar att ombudsmannens internationella dag för rätten till insyn 2014 ägnades åt öppenhet i fråga om uppgifter från kliniska prövningar.
21. Europaparlamentet välkomnar ombudsmannens undersökning av skyddet för grundläggande rättigheter i alla sammanhang rörande genomförande av EU:s sammanhållningspolitik, som inrättades för att generera tillväxt och arbetstillfällen, hantera klimatförändringar och energiberoende och minska fattigdomen och det sociala utanförskapet.
22. Europaparlamentet konstaterar att Horisont 2020 är det tredje viktigaste paketet med budgetinvesteringar efter den gemensamma jordbrukspolitiken och strukturfonderna, med en budget på nästan 80 000 miljoner euro, och att detta paket är av avgörande betydelse för den ekonomiska och sociala utvecklingen framöver. Ombudsmannen uppmanas att även framöver garantera öppenhet i hela processen med att analysera och tilldela projekt inom ramen för Horisont 2020.
23. Europaparlamentet uppmanar Frontex att garantera respekten för återvändares välfärd under återvändandeflygningar och ett korrekt genomförande av uppförandekoden för gemensamma återvändandeinsatser. Parlamentet välkomnar ombudsmannens uppmaning till Frontex om att inrätta en mekanism för enskilda klagomål över potentiella kränkningar av de grundläggande rättigheterna. Ombudsmannen uppmanas att ytterligare undersöka denna fråga i ljuset av den rådande situationen med ett allt större antal flyktingar vid EU:s gränser.
24. Europaparlamentet välkomnar ombudsmannens undersökning av huruvida EU-institutionerna lever upp till sin skyldighet att införa interna bestämmelser om rapportering av missförhållanden. Parlamentet påminner de nio EU-institutioner som ombudsmannen riktat sig till, bl.a. kommissionen, parlamentet och rådet, om att de ska informera henne om vilka bestämmelser de har infört eller avser att införa.
25. Europaparlamentet lovordar ombudsmannen för hennes undersökningar av medborgarnas rätt till deltagande i EU:s beslutsprocess, i synnerhet undersökningarna av hur det europeiska medborgarinitiativet fungerar. Parlamentet noterar att ombudsmannen under 2014 uppmanade organisatörer av europeiska medborgarinitiativ, organisationer från det civila samhället och andra berörda parter att ge återkoppling på det europeiska medborgarinitiativet i syfte att förbättra det. Parlamentet noterar med oro att företrädare för de initiativtagande organisationerna efterlyser bättre harmonisering och bättre administrativa metoder för insamling och registrering av namn. Parlamentet förväntar sig ytterligare förslag på förbättringar, särskilt när det gäller befintliga tekniska och dataskyddsrelaterade begränsningar i samband med insamling av namn. Ombudsmannen uppmanas att dela med sig av sina erfarenheter och bidra till översynen av förordningen om det europeiska medborgarinitiativet.
26. Europaparlamentet välkomnar att EU-institutionerna följer 80 procent av ombudsmannens förslag. Parlamentet är medvetet om att ombudsmannens förslag inte är rättsligt bindande, men uppmanar med kraft institutionerna, organen och byråerna att reagera skyndsamt, effektivt och på ett ansvarsfullt sätt på ombudsmannens kritiska anmärkningar och förslag till rekommendationer. Parlamentet ställer sig bakom att ombudsmannen inom ramen för sin behörighet – och vid behov i samarbete med revisionsrätten, Olaf och parlamentets budgetkontrollutskott – framöver inleder undersökningar i syfte att identifiera eventuella kryphål i reglerna om öppenhet i fråga om genomförandet av EU:s budget.
27. Europaparlamentet påminner om att ombudsmannen även har befogenhet, och därmed är skyldig, att granska parlamentet för att få till stånd god förvaltning gentemot unionsmedborgarna.

Torsdagen den 25 februari 2016

28. Europaparlamentet lovordar ombudsmannens initiativ inför valet till Europaparlamentet att anordna ett interaktivt evenemang – "Your wish list for Europe" – för att sätta medborgarna i centrum för beslutsprocessen.
29. Europaparlamentet uppmuntrar ombudsmannen att fortsätta att främja Europeiska ombudsmannanätverket för att bättre informera EU-medborgarna om ansvarsfördelningen mellan Europeiska ombudsmannen, nationella och regionala ombudsmän och parlamentets utskott för framställningar. Parlamentet erkänner det viktiga bidrag som nätverket står för när det gäller att främja utbyte av bästa praxis och information om dess medlemmars olika ansvars- och behörighetsområden, och konstaterar att 59,3 procent av de behandlade klagomålen under 2014 ingick i behörighetsområdet för en medlem av detta nätverk. Parlamentet uppmuntrar utskottet för framställningar att delta mer aktivt i nätverket och stärka samarbetet med det i fråga om gemensamma politiska frågor som ingår i unionens verksamhetsområde. Ombudsmannen vidarebefordrade under 2014 86 klagomål till detta utskott.
30. Europaparlamentet uppmuntrar ombudsmannen att i samarbete med Europeiska revisionsrätten undersöka de program och projekt som finansieras av EU, särskilt finansieringen av projekt som syftar till att minska skillnader i utveckling.
31. Europaparlamentet delar ombudsmannens uppfattning att EU:s institutioner bör se till att deras tjänster är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning och att dessa personer får tillgång till information och kommunikationsmedel. Institutionerna uppmanas eftertryckligen att se till att arbetsmiljöerna är öppna, inkluderande och tillgängliga för personer med funktionsnedsättning så att dessa personer till fullo kan delta på ett effektivt sätt i det politiska och offentliga livet.
32. Europaparlamentet efterlyser en ökad årsbudget för Europeiska ombudsmannen.
33. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution och betänkandet från utskottet för framställningar till rådet, kommissionen, Europeiska ombudsmannen, medlemsstaternas regeringar och parlament samt till medlemsstaternas ombudsmän eller motsvarande organ.
-